

Nevükön nevezni

VISSZHANG - LXVIII. évfolyam, 31. szám, 2024. augusztus 2.

Pál Sándor Attila *Nevén nevezni a dolgokat* (ÉS, 2024/29., júl. 19.) című írását idézve: „sok itt a probléma”. Márpedig a *Petri György különbözősége* című interjúkötettel igazán sok probléma (mondhatni: problémám) volt. Ezek nagy részét, anélkül hogy ismerni látszanék „a kiadás körülményei”-t, amelyek mellett, mint írja, „nem kíván” „szó nélkül elmenni”, a kritikus jó érzékkel diagnosztizálja. Ilyenek a magyarázó jegyzetek és a kötet végi *Válogatott életrajzi mutató* bizonyos aránytalanságai, hiányosságai stb., de ha mondhatok magam is egyet: leginkább az alapos, magyarázó igényű szerkesztői utószó hiányzik a kötetből. A kiadvány struktúráján kétségkívül nyomot hagyott, hogy túl sok gazdája volt. Amint arról a *Népszava* oldalain Rosznáky Emma jóvoltából beszámolhattam: „A hanganyaggal és a gépiratos lejegyzéssel én már nem dolgoztam közvetlenül. Szabó Gábortól vettem át az általa olvasmányossá és gördülékennyé formált szöveget. Ezt azután Gáborral, Bencsik Krisztina kolléganőmmel és a PIM két munkatársával, Benedek Annával és Melhardt Gergővel tovább csiszoltuk, jegyzetekkel láttuk el. Én tulajdonképpen csak összefogtam a munkát, az esetleges hibákért tehát engem terhel a felelősség, az elvégzett munka ellenben a kollégákat dicséri” (2023. 06. 28.). Az impresszumot a Petőfi Irodalmi Múzeum és a Kertész Imre Intézet imént felsorolt munkatársai természetesen közösen alkották meg, vagyis a klasszikus irodalmi életműveket „államosító” „korifeusok”-nak (bárkikről lett légyen szó) ehhez történetesen semmi közük nem volt.

Tasi József azért nem szerepel önálló copyrighttal, mert a Petri-interjúorozatot (csaknem három évtizeddel ezelőtt) az irodalmi múzeum fölkérésére, annak munkatársaként, munkahelyi megbízás alapján készítette, és a PIM említett muzeológusai úgy ítélték meg (szerintem egyébként, noha jómagam nem vagyok a szerzői jog szakértője, helyesen és jóhiszeműen), hogy ilyen esetben a hanganyag szerzői jogai kizárólag az anyaintézményt illetik meg. Ráadásul a *Petri György különbözősége* kötet anyaga nem csupán egy hangfelvétel nyers lejegyzése, hanem a szegedi irodalomtörténész, Szabó Gábor habilitált egyetemi docens (2018 és 2023 között a Kertész Imre Intézet külső munkatársa) szerkesztői-szöveggondozói munkájának eredménye. Aki, hadd tegyem hozzá máris, kitűnő érzékkel döntött arról, hogy a beszélgetés során magát nemegyszer hosszadalmas szubjektív kitérőkre ragadtató Tasi József monológjaiból mennyit emeljen be a készülő kötetbe. (Korábban ugyancsak Szabó Gábor közölt egy izgalmas részletet a dialógusból a *Műút* 89/2023-as számában a költő 80. születésnapját köszöntő, tudományos igényű bevezetővel.)

A lényeges kérdés - vagy ha tetszik: a valódi probléma - tehát valójában nem az, hogy Tasi József neve (miért) nem szerepel a copyrightok között (szerepel a címlapon és a szennycímlapon; arcképe és életrajza a hátsó fülön), hanem az, hogy Szabó Gábor kollégám neve miért nem szerepel az őt megillető helyeken. Utóbbi kérdés megválaszolásában azonban már nem vagyok illetékes, bár pontosan tudom (mégpedig a szerzőtől magától) a választ. „Sapientia sat.”

A kötetnek mindazonáltal örülni kéne, amint erre Pál Sándor Attila cikkének bevezetőjében felhívja a figyelmet (hála érte). Petri és Tasi állításait idézni, vitatni, értékelni kellene, ahogyan azt az *ÉS* kritikusa, illetve a *Vigilia* idei első számában Pataky Adrienn meg is teszi, hiszen forrásértékű és lebilincselően olvasmányos könyvről van szó. S ha mind többen olvasni és elemezni fogják, akkor talán senki sem érzi majd úgy az említett (élő és holt) szerzők/szerkesztők, (jelölt és jelöletlen) közreműködők és (meg nem nevezett) kiadói „korifeusok” közül, hogy fölöslegesen fáradozott.

(A szerző tudományos igazgató, Kertész Imre Intézet)